

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שלישי

היכל
תשיעי

לקוטי שיחות

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

•

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

•

תצא

(חלק לד שיחה א)



יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושש לבריאה

מחזור הראשון של לימוד הלקוטי שיחות
שבוע פרשת תצא, ג-ט אלול, ה'תשפ"ו (ב)



LIKKUTEI SICHOT

Copyright © 2026
by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY®

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

editor@kehot.com / www.kehot.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

Kehot Publication Society® and the Kehot logo are registered trademarks
of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehot.com

תצא

בשור ובחמור יחדיו⁷, ובהמשך לזה „לא תלבש שעטנז גו“⁸. ושני אופני כלאים אלה – כלאי הכרם וכלאי בהמה – הם סוגים שונים: בכלאי הכרם, פעולת הכ־לאים היא שהמינים השונים, חטה ושעורה וחרצן⁹, מתערבים יחד באופן שנעשית מציאות חדשה (כמה שצומח מהם) – „פן תקדש המלאה הזרע אשר תזרע ותבואת הכרם“¹⁰; ואילו כלאים דח־רישה, „לא תחרוש בשור וחמור יחדיו“, אינו תערובה, שניהם נשארים כמציאות בפ־ע, אלא שביחד עושים פעולה בעולם, מחוץ להם.

ועפ־ז יל־ע בכלאי בגדים, באיזה סוג הוא – אם הוא ע־ד כלאי הכרם, שעיקרו הוא תערובת פעולת מציאותם, או שהוא ע־ד כלאים דחרישה, שהוא מחוץ להם.

ויש לומר, שבזה פליגי רש״י ורבינו תם: לדעת רש״י כלאי בגדים הוא מעין כלאי הכרם, שגדרם הוא יצירת חפצא שהיא תערובת שני מינים, ולכן ס״ל שהאיסור הוא כאשר מתחילת עשייתן נעשו ביחד¹¹, מסריקתם עד

א. באיסור „לא תלבש שעטנז“¹², שפ־רשו חז״ל ד„שעטנז“ היינו „עד שיהא שוע טווי ונוז“¹³, מצינו פלוגתא בין רש״י ורבינו תם:

לרש״י¹⁴ „דבר־3 תורה לא הוי כלאים. . . אלא א״כ עירב הצמר והפשתן יחד וסרקם יחד במסרק („שוע“) וטוים וארגם („נוז“) ביחד, ולר״ת¹⁵ הוי כלאים מדא־רייתא אפילו סרק כל אחד ואחד לבדו וטוואו לבדו ושזרו לבדו („נוז״5) ואח־כ חיברן ביחד על ידי אריגה או כו״.

והיינו, דלר״ת התנאי „עד שיהי שוע טווי ונוז“ תכנו רק הגדרת צמר ופשתים כאלה שכל אחד מהם הוה („שעטנז“ – שוע טווי ונוז, „ועל שעטנז של צמר לבד ושל פשתים לבד הזהיר הכתוב שלא יעשה מהם בגד ביחד ומיחדיו נפקא“¹⁶; ואילו לרש״י (דנוז היינו ארוג, כנ״ל), התנאי דשעטנז, צמר ופשתים שהם באופן דשוע וטווי ונוז ביחד.

ולכאורה יש לומר, שפלוגתתם תלוי בגדר כלאי בגדים.

דהנה איסור שעטנז בא בפרשה בהמשך לכלאי הכרם ולכלאי בהמה – „לא תזרע כרמך כלאים גו“ לא תחרוש

(7) כב, ט. יו״ד.

(8) רש״י שם, ט (מברכות כב, א. וּש״ג). וראה מפרשי רש״י.

(9) ל' הפסוק שם.

(10) ראה פרש״י על התורה עה״פ „שעטנז – ל' עירוב“, ולא כפ' מנחם שהביא בפ' קדושים (יט),

(*) וראה רש״י תמורה לז, א ד״ה ליבטל (וראה הגהת השטמ״ק שם) בהטעם דלא שייך ביטול ברוב בכלאים. ולהעיר עי״ז מתוך ד״ה בגד – נדה שם (ועי״ז בתוס' ע״ז סה, ב), אבל אינו מוכרח שזהו לשיטת ר״ת

(1) פרשתנו כב, יא.

(2) יבמות ה, ב. נדה סא, ב.

(3) ל' הטור יו״ד ר״ס ש.

(4) יבמות שם תוד״ה עד שיהא. נדה שם ד״ה

שוע. וכן בתוס' הרא״ש שם.

(5) דלר״ת „נוז היינו שזור“, ולא כפרש״י דנוז

היינו ארוג (מקומות שבהערה הקודמת).

(6) ל' התוס' יבמות שם.

מסורקים וטוויים יחד, ודי¹² שהם ארו- גים יחד.

ב. לפי הסברה זו יש לומר, ששיטת ר"ת היא בהתאם למשמעות המשך הכ- תובים, ש"לא תלבש שעטנז" נאמר בהמשך ל"לא תחרוש גו", שמזה משמע שאיסור שעטנז הוא אותו הגדר דכלאים דחרישה. ומה גם שהכתוב שלפנ"ו "לא תזרע כרמך כלאים", נאמר בפרשה בפ"ע, והאיסורים ד"לא תחרוש גו" לא תלבש גו" הם בפרשה בפ"ע, ומדחילקם הכתוב לב' פרשיות, משמע שהם שני סוגים שונים. ולכן פ"ר ר"ת, דכלאי הכרם (וכלאי זרעים), "לא תזרע גו", גדרם הוא האיסור לערב מינים באופן שנעשים מציאות אחת, משא"כ כלאים דחרישה וכלאי בגדים – "לא תחרוש גו" לא תלבש גו" – גדרם רק חיבור חיצוני, שגם זה אסרה תורה (בבהמה ובגד).

ויש לבאר טעמו של רש"י, שס"ל שגם גדרם של שעטנז – כלאי בגדים – הוא תערובת פנימית באופן שנעשה מציאות חדשה, אף שאיסור זה נאמר בתורה בהמשך ל"לא תחרוש גו" – כי ס"ל שזה שאסרה תורה כלאים דחרישה ("לא תחרוש גו") הוא כעין סייג לאיסור הרבועה ("בהמתך לא תרביע כלאים"¹³), וכמבואר ברמב"ן¹⁴ דאיסור כלאים דח- רישה, היא מצוה מבוארת מן בהמתך

אריגתם¹¹; ולפי ר"ת, כלאי בגדים הוא ע"ד כלאים דחרישה, שענינם הוא ששני מינים שונים הנשארים שונים זה מזה מצטרפים יחד בפעולה מיוחדת, וזהו גדר לבישת ב' הסוגים דצמר ופשתים יחדיו – ולכן ס"ל שאין צורך שיהיו

(ט) ור"ל שעטנז פ"י מנחם מחברת צמר ופשתים¹⁵. וי"ל שזהו מה שמשיך רש"י בפרשתנו "ורבותינו פירשו שוע טווי ונוז", ד"ורבותינו פירשו" אינו פ"י ש"י, אלא שע"פ "ורבותינו" מתבאר מה שגדרו של שעטנז הוא "עירוב".

(11) וביישוב קושיית התוס' ד"א"כ כלאים בצי- צית היכי משכחת לה דאצטריך קרא למישרי, והלא חוטי תכלת חלוקין במסרק וטווי לבדם – ראה מהר"י קורקוס לרמב"ם הל' כלאים פ"י ה"ב, מה שהביא מרש"י מהדור"ק. ולכמה מפרשים גם לרש"י ישנו עוד דין וגדר בהאיסור דלמדין מצמר ופש- תים יחדיו¹⁶. גם בלא שוע טווי ונוז בידח – ראה רא"ם לפרש"י קדושים שם (קרב לסופו). צ"צ בחי- דושים על ש"ס כלאים פ"ט מ"ח אות ב (וראה שו"ת הצ"צ שער המילואים סל"ח). ערוך לנר לתוס' יבמות שם. צפע"נ להל' כלאים שם (יד, ב ואילך). ובכ"מ.

וכבר שקו"ט בדברי רש"י בפירושו עה"ת קדו- שים שם הדעתיק דברי התוב, דמשמע דגם לבדים אסורים, ונוז הוא לשון הנמלל ושזור כו', אם מתאים עם שיטתו בפירושו על הש"ס, או שפ"י שם שלא אליבא דהלכתא – ראה בארוכה מפרשי רש"י שם. ולפי באר מים חיים (וכ"ה בפנים יפות ובאר בשדה) מ"ש "לרבות לבדים" היינו שאינם בכלל שעטנז מה"ת. ולפי"ה ה"ז כשיטתו בפירוש הש"ס. ואכ"מ.

(12) וכלשון הטור שם "ולר"ת כו' אפילו סרק כ"א מהם לבדו כו". וראה משנה ראשונה לכלאים פ"ט מ"ח בסופו מ"ש בפ"י הרע"ב.

(13) קדושים שם. ואולי י"ל אסמכתא לשיטת רש"י מהפסוק שם, ובגד כלאים שעטנז לא יעלה עליך בכתוב אחד בהמשך ל"שדך לא תזרע כלאים", וגם דשם נאמר בהכתוב "לא תרביע כלאים" ולא כלאים דחרישה.

(14) ובכח"י כאן. וכן ברמב"ן ובחיי קדושים שם. פענח רזא כאן.

(בתד"ה שוע נדה שם), ולהעיר גם שמדגיש (וכן בעוד ראשונים) ש,שניהם היתר" משא"כ ברש"י. וראה ש"ך יו"ד ר"ס רצט ובשו"ת צתים שצוין בפ"ת שם. בית האוצר מערכת ב' כלל יח אות ח (נ, טע"ב ואילך). ואכ"מ.

(**) ראה באר מים חיים (לאחי המהר"ל) לפרש"י קדושים שם, שני אופנים בפרש"י (הובא בסוף הערה הבאה).

(*) או מהסמיכות לגדילים תעשה לך – ראה ראב"ד לתוי"כ קדושים שם.

וע"פ הנ"ל שגדרם של כלאי בגדים נלמד מכלאים דחרישה (כיון שנאמרו בקרא בהמשך זל"ז), י"ל, ששיטת הרמב"ם בגדר כלאי בגדים היא בהתאם לשיטתו בגדר האיסור ד"לא תחרוש גו".

דהנה הרמב"ם במו"נ¹⁸ כתב שטעם כלאים דחרישה הוא „כי אם יקבץ בין שניהם, פעמים ירכיב אחד מהם על חב"י רוי", ולפום ריהטא נראה שזוהו ע"ד דברי הרמב"ן הנ"ל שאיסור כלאים דחרישה הוא רק סייג לכלאים דהרבעה, אבל יש לומר, שלדעת הרמב"ם, האיסור דלא תחרוש גו' הוא סייג לאיסור רביעה, לא רק מפני שבפ"ט מעשה דחרישה יחדיו יכול להביא לרביעה, אלא גם מצד הד' מיון בתוכן שיש בשתי הפעולות דהר' בעה וחרשה יחד (ומשום הכי נאסרה חרישה יחדיו אגב רביעה).

דהנה איסור הרבעה עצמו, יש לפרשו בשני אופנים:

(א) עיקר האיסור הוא בגלל התוצאה מזה – הולדת מין אחר חדש, הנעשה מהרכבת שני המינים, ולפ"ז, כלאים דה' רבעה הם בדוגמא ובסוג¹⁹ כלאי הכרם (כלאים דזריעה), שעיקרם הוא מצד התערובת – דמין אחר חדש הנצמח מזה, וכמו שהאריך ברמב"ן עה"ת²⁰.

ולאופן זה, כלאים דחרישה הוא בסוג וגדר אחר, שהרי אין בזה מעשה תע' רובת רק בהפעולה דשני המינים יחדיו (ולפ"ז, זה שאיסור דחרישה הוא סייג

לא תרביע כלאים שדרך כל עובד אדמתו להביא צמדו ברפת אחת וירכיב אותן¹⁵. וא"כ אין האיסור דכלאים דחרישה גדר חדש בכלאים, דכללות איסור כלאים הוא רק גדר אחד, דהיינו תערובת פני' מית באופן שנעשה מציאות חדשה (וכ' לאים דחרישה הוא רק סייג לאיסור הרבעה), ולכן גם באיסור שעטנו ס"ל לרש"י שגדרו הוא תערובת פנימית, כנ"ל.

ג. והנה הרמב"ם¹⁶ כתב „כיון שנתחבר הצמר עם הפשתן צד חיבור בעולם הרי זה כלאים מן התורה, כיצד צמר ופשתים שטרפן זה עם זה ושע אותן ועשה מהן לבדין הרי אלו כלאים, טרפן וטוה אותן כאחד וארג בגד מטווי זה הרי זה כלאים".

והיינו, ששיטת הרמב"ם היא כמו שיטה ממוצעת בין רש"י ור"ת, שמחד גיסא ס"ל להרמב"ם ש„שוע טווי ונוז" הוא החפצא דשעטנו (ולא כפי' ר"ת שז' הו רק תיאור סוג הצמר ופשתים שעליו חל האיסור לערבם יחד, והתערובות דשעטנו הוא רק בהאריגה); אבל לאידך, לא ס"ל לרש"י שצ"ל חיבורם בכל שלשת הדברים ד„שוע טווי ונוז", אלא מספיק „צד חבור בעולם", דגם שוע לבד הוי כלאים, ו(לכמה דיעות) גם טווי לחוד הוי כלאים (וכמו שהאריכו בנו"כ ובמפר' שים¹⁷ בביאור דעת הרמב"ם).

(15) להעיר שעפ"ז מצינו עוד מצוה דאורייתא מטעם ס'ג – ראה לקח טוב (להר"י ענגל) כלל ת.

(16) הל' כלאים פ"י ה"ב.

(17) לרמב"ם שם. וכן בנו"כ ומפרשי הטושו"ע יו"ד ר"ס ש. ורוב מפרשים פירשו בדעת הרמב"ם דכ"א לבדו הוי כלאים, וכמ"ש הרמב"ם בהל' עדות פ"י ה"ג ובלח"מ שם. וראה גם חידושי הצ"צ שם ועוד.

(18) ח"ג פמ"ט (הובא בחינוך מצוה תקנ).

(19) אף שהולד הנוולד אינו אסור בהנאה ככלאי הכרם (כדלקמן בפנים). ולהעיר מדעת איסי בן עקבי' (ירושלמי כלאים פ"ח ה"ב).

(20) קדושים שם בתחלתו. ומ"ש להלן שם „וה' מינים בבע"ח לא יולידו כו" הוא עוד טעם, כמפורש שם בההמשך בנוגע לכלאי זרעים.

ר"ת) אלא צ"ל חיבור שני המינים בע-
שייתן; אבל לאידך אין החיבור צ"ל
באופן ששניהם נעשים חפצא אחת
מתחלת הוייתן דצמר ופשתים, עד שנע-
שו לבגד אחד שאינה ניכרת חלוקתן
(כדעת רש"י), אלא די שיהי' איזה "צד
חיבור" ביניהם (ע"ד שהתורה אסרה
פעולת החרישה יחדיו, אף שאין כאן
הרכבה ממש, כיון שזוהי כעין התחלה
של הרבעה, כנ"ל).

וזה מדויק בדברי הרמב"ם, שאף
שכתב בתחילה¹⁶, "כיון שנתחבר הצמר עם
הפשתן צד חיבור בעולם הרי זה כלאים מן
התורה", מ"מ ממשיך¹⁶, "כיצד צמר ופש-
תים שטרפן זה עם זה ושע אותן ועשה
מהן לבדין הרי אלו כלאים, טרפן וטוה
אותן כאחד וארג בגד מטווי זה הרי זה
כלאים", ולכאורה, כיון דמן התורה נאסר
בכל צד חיבור בעולם [וכפי שהאריך
בהלכה שלאח"ז²⁵, "תפר בגד צמר בשל
פשתן ואפילו תפרן במשי או שתפר בגד
צמר בחוטי פשתן או בגד פשתים בחוטי
צמר או קשר חוטי צמר בחוטי פשתים או
גדלן אפילו נתן צמר ופשתים בשק או
בקופה וכרכן הרי אלו כלאים, ואפילו
קשר גדיל של צמר בגדיל של פשתן אע"פ
שהרצועה באמצע, וכן אם כפל בגדי צמר
ופשתן וקשרן הרי אלו כלאים שנאמר
צמר ופשתים יחדו מכל מקום כיון שנ-
תאחד נאסר"] – למה מודגש בכתוב, "שוע
טווי ונוז", וכדוגמא הראשונה באופן
החיבור שתפס ברמב"ם שם ד, "טרפן זה עם
זה ושע אותן²⁶ ועשה מהן לבדין²⁷ (שב-

לאיסור רביעה, הוא רק מצד זה שבפועל
יכולה החרישה להביא לידי הרבעה).

ב) גם איסור כלאים דהרבעה אינו
מצד התערובת שבמין החדש הנוצר אז,
אלא ענין ההרבעה הוא מצד הפעולה של
תערובת שני מינים. וכמשנ"ת במק"א²¹,
שנפסקה הלכה – כמ"ש הרמב"ם –
"מותר להכניס שני מינים לסהר אחד ואם
ראה אותם רובעים זה את זה אינו זקוק
להפרישן"²², "מי שעבר והרכיב בהמתו
הרי הנולד מהם מותר בהנאה"²³, ולוקה
מה"ת רק כשהכניס בידו כו'²⁴, משמע,
דגדר איסור כלאים הרבעה ע"ד ההלכה,
אינו בגלל התולדות שנולדים מהם, אלא
מצד עצם מעשה ההרכבה וההרבעה.

ולאופן זה יש לומר, דכלאים דחרישה
הוא באותו הסוג ומעין הגדר דכלאי
הרבעה, כי זה שנאסרה החרישה יחדיו
הוא משום שזוהי כעין התחלה של פעולת
החיבור של שני המינים (כי קיבוץ שני
המינים מביא לידי כך ש"פעמים ירכיב
אחד מהם על חבריו").

והיינו, שלשיטת הרמב"ם, זה שאסרה
תורה כלאי חרישה הוא לפי שהאיסור
הוא בפעולת החיבור. אבל לאידך, אין
זה מפני שהתורה אסרה חיבור זה מצד
עצמו, אלא לפי שהם בגדר דכלאים דה-
רבעה, וזהו עיקר האיסור, כאשר פעולת
החיבור יש בה ההרכבה – הרבעה דשני
מינים.

ד. ועפ"י יש לומר, שלשיטתו אזיל גם
בכלאי בגדים (שהוא בגדר וסוג זה),
שיש בוזה ב' הקצוות:

גדר האיסור אינו רק צירוף (כדעת

(25) ה"ג (בפ"י).

(26) ולהעיר ש"שוע" נאמר בתורה בפירוש
(ברמז) בתבית, "שעטנז" – "שע". וראה כס"מ
לרמב"ם שם.

(27) ולהעיר ממאירי (ביצה טו, א. יבמות ה, ב

(21) לקו"ש חכ"ד ס"ע 149 ואילך.

(22) ה' כלאים פ"ט ה"ב.

(23) שם ה"ג.

(24) שם ה"א. ועד"ז בסה"מ מ"ל"ת ר"ז.

ומשום זה לא תצויר תערובת ביניהם בעצם מציאותם, אלא החיבור ביניהם הוא רק חיבור חיצוני שלם; משא"כ בכלאי זרעים וכלאי בהמה שהתערובת היא באותו סוג (שני מינים של צומח או שני מינים של חי), הרי שם התערובת היא במציאותם, בכח הצמיחה וכח ההולדה שלהם.

ולכן רק בכלאי זרעים וכלאי בהמה נאסרה (גם) עצם עשיית התערובת, כיון שהתערובת היא במציאותם; משא"כ בכ" לאי בגדים (דצמר ופשתים) שאי אפשר לערבם בעצם מציאותם, לא נאסרה עשיית התערובת אלא רק לבישת בגד הנעשה מתערובת זו.

ויש לומר, שזהו טעמו של ר"ת שאי-סור שעטנו הוא גם כשאין תערובת גמורה ב"שוע טווי ונוז", דכיון שהאיסור שעטנו אינו אלא על לבישת השעטנו, ולא על עשיית התערובת דצמר ופשתים יחדיו (שלא שייך שתהי' תערובת אמי-תית בצמר ופשתים כנ"ל), מסתבר לומר, שמספיק חיבור חיצוני (אריגת הצמר ופשתים) כדי לאסור הלבשה בבגד זה.²⁹

מנחת הבל היא מה שהביא מבכורות צאנו ומחל-ביהן, קרבן ממין החי.

ופשיטא לפי ביאור הבחיי (קדושים שם – ע"פ זהר שם. וראה גם רמב"ן שם) שענין הכלאים הוא מפני שמערבב כחות העליונים, שבכחות העליונים הם במין החי ומין הצומח.

(29) ובאופן אחר קצת יש לומר: ר"ת ס"ל שעיקר גדר איסור כלאים הוא החיבור של שני דברים מנוגדים, וכיון שהתערובת בשעטנו היא משני סוגים, צומח וחי, צמר ופשתים, לכן, גם כאשר החיבור הוא רק בחיצוניות ששוכנים יחד, הרי מצד חילוקי הסוג נעשה כבר גדר של כלאים של ב' דברים מנוגדים [משא"כ כאשר ב' המינים הם מאותו הסוג וקרובים

דוגמא זו, כללות עשיית הבגד מתחילתו היתה ע"י תערובת שני המינים).

אלא כי לדעת הרמב"ם כלאי בגדים הם בדוגמת כלאי בהמה, וכמו בכלאים דבהמה, אף שהאיסור הוא גם בכלאים דחרישה, שאין כאן חיבור פנימי, מ"מ עיקר גדרו הוא כלאים דהרבעה כנ"ל, מעין זה הוא בכלאי בגדים, דאף דאיסור כלאים מה"ת הוא כאשר נתחבר בכל צד חיבור בעולם, מ"מ, עיקרו הוא כאשר יש חיבור פנימי, שזהו כאשר טרפן זה עם זה ושע אותן ועשה מהן לבדין.²⁶

ה. ויש לבאר פלוגתת רש"י ור"ת הנ"ל ע"ד החקירה והדרוש – ובהקדם, שמצינו חילוק עיקרי בין כלאי בגדים לכלאי זרעים וכלאי בהמה, שבהם נאסרה עצם עשיית הכלאים, זריעת הכ"לאים בקרקע, וכן הרבעת שני מינים (נוסף על איסור החרישה בשור וחמור יחדיו), משא"כ בכלאי בגדים נאסרה רק לבישת שעטנו ולא עצם עשיית בגד של צמר ופשתים יחדיו.

ויש לבאר טעם החילוק – דכלאי בגדים שונים מכלאי זרעים וכלאי בהמה בזה, שבכלאי בגדים החיבור הוא משני סוגים שונים, סוג החי וסוג הצומח [דצמר הוא מבעל חי ופשתים מצומח]²⁸,

בפסקיו – הובא בשעה"מ הל' כלאים פ"י ה"א) בטעם הרמב"ם דלכדים אסורים מה"ת, "מפני שגמר עשייתן בכך ולא הוצרכו לשוע טווי ונוז אלא בבגד שלא נגמרה עשייתו אלא בשלשתם" (ועד"ז בתוס' הרא"ש נדה שם). ולהעיר דלפי' הרמב"ם בפיה"מ (כלאים פ"ט מ"ח), מעשה הטריפה והמחיקה הוא לאחר שנעשה בגד. וראה ח"י הצ"צ שם בתחלתו. הכתב והקבלה קדושים שם.

(28) וכדמוכח גם ממחז"ל (פדר"א פכ"א. זח"ג פו, ב ואילך. ועוד) דאיסור שעטנו הוא כי אמר הקב"ה אל יתערבו מנחת קין והבל לעולם – והרי

(*) להעיר מלקו"ש שם ע' 150 ובהערה 40 שם.

משפיע על המדות והמדות הן לפי ערך השכל [ומה שאסרה תורה תערוכת של שני מינים הוא רק כאשר ע"י תערוכת זו מתבטלים הגדרים והתכונות המיוחדות של כל כח (ע"ד כלאי זרעים וכלאי בהמה, שנוצר מין חדש)³⁴].

אבל מ"מ אסור ללבוש שעטנז, כי לבוש הו"ע של מקיף, דהיינו עבודה הבאה מצד הכוחות המקיפים שבנפש³⁵, כח הרצון והתענוג, שעבודה זו היא באופן שכל עניני האדם, "מוקפים" וחדורים ברצון או תענוג זה (כמו לבוש האדם, שמקיף את האדם, ועד שישנו לבוש המקיף רובו ככולו בבת אחת). וכאשר העבודה היא באופן כזה, אי אפשר שתהי' "תערוכת" של שני מיני כחות, כי כאשר האדם בכללותו עסוק ונתפס באופן אחד של עבודת ה' עד שזה מקיפו כולו, אי אפשר שיהי' עסוק בשעת מעשה (וגם כן באופן של "מקיף" התופס את כולו) בדבר שני.

ולכן מזהיר הכתוב "לא תלבש שעטנז", דבנוגע למדריגת מקיפי הנפש, צ"ל ההתעסקות בכל סוג עבודה בפני עצמו, ואין לערב "צמר ופשתים יחדיו".

(משיחות ש"פ תצא תשמ"א,

א' דר"ח אלול תשד"ח)

ובסברת רש"י יש לומר, דאע"פ שאין בכלאי בגדים תערוכת בעצם המציאות, מ"מ, כאשר מתחזקת עשייתן נעשו ביחד, מסריקתם עד אריגתם, יש עכ"פ דמיון לתערוכת דכלאי זרעים וכלאי בהמה, ולכן נאסרו גם כלאים אלה, והוא כמו סייג לשאר אופני כלאים (וכמ"ש הרמב"ן³⁶ שהאיסור דכלאי בגדים הוא רק להרחקה).

[ומ"מ, כיון שבפועל אין בעשיית שעטנז תערוכת בעצם המציאות, לא נאסרה עשיית השעטנז, אלא רק הלבשה בו].

ו. וע"פ מ"ש הרמב"ם³⁷ שכל מצוות התורה ניתנו לתקן הדעות כו', י"ל שיש רמז ולימוד בעבודת האדם בזה שדוקא בכלאי בגדים נאסרה רק הלבשה:

ידוע שכוחות הנפש שבאדם נחלקים לד' סוגים, כנגד דומם צומח חי ומדבר, ד, "צומח" שבנפש הן המדות, ו"חי" הוא השכל (כמבואר בכמה מקומות³⁸). וזהו הרמז בכך שלא נאסרה עשיית בגד של שעטנז, כי אדרבה, זהו משלימות האדם³⁹, שכוחותיו כלולים זמ"ז, שהשכל

זל"ז, הרי כדי שיעשה מצב של כלאים, חיבור דברים המנוגדים, צריך שהחיבור יהי' באופן של תערוכת ממש, כי שכינתם יחד אינה בסתירה למציאותם, שהרי הם בגדר וסוג אחד].

קדושים שם.

(30) סוף הל' תמורה.

(32) תו"א ד, א ואילך. לקו"ת חקת נח, א. תו"ח בראשית יט, סע"ג ואילך. ד"ה חביבין ישראל תרצ"ו פ"י. ובכ"מ.

(33) ראה רמב"ם בהקדמתו לפיה"מ ד"ה אחר כן ראה להסתפק.

(34) וראה בארוכה לקו"ש חכ"ט ע' 125 ואילך.

(35) כידוע (לקו"ת ברכה צח, סע"ד ואילך.

ובכ"מ) החילוק בין מזון לבוש ובינה, שהם בחי פנימי, מקיף ומקיף למקיף. וראה גם עטרת ראש שער יוה"כ ספ"ב ואילך.

